

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на **ДЕНИСЛАВ ХРИСТОВ ТОМОВ** на тема
Българската композиторска школа в
НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – педагогика и творчество
за присъждане на образователна и научна
степен „доктор“ по музикално и танцово изкуство 8.3,
специалност „Композиция“
от **проф. Недялчо Годоров**

Още в самото начало на запознаването ми с дисертацията, разработена от **Денислав Христов Томов** – редовен докторант в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София, ми направи впечатление доброто структуриране, стройната организация и подредеността на изложението, както и самият предмет на изследването – **интересната тема**, сама по себе си **оригинална и бих казал уникална**, касаеща **важна и недостатъчно проучена област**. Цялостният **обзор на обучението по специалността „Композиция“ в НМА**, от зараждането му в първото десетилетие от създаването на Академията (1921-33) и от така наречения начален период (1933-43), до учредяването на специалността, практикуването на кръжочната форма (1943-47) и регламентирането му през 1950 г. (година на основаване на клас по композиция) – до 1980 г. (посочена като предел на наблюдението, определен от дисертанта), включва не само събиране и излагане на факти, открити в архивните документи и съставяне на схематична историческа периодизация.

Същественният принос на дисертационния труд се състои в синтезираното извеждане на основните белези и характеристиката **на методиката на преподаването по композиция** – на проблемите, свързани с режима и организацията на работата със студентите, анализиране системата на обучението, прилагана от отделните преподаватели – изтъкнати български творци, техния индивидуален подход към всеки студент, начина на подбора, взаимодействието с обучаемите ученици, техни бъдещи последователи и т. н. Както посочва дисертантът, изборът на „финалната 1980 г.“, не е случаен. Отдалечеността на разглеждания период (1921-80) спрямо времето на написването на дисертацията (2015-18) потвърждава непредубедеността и обективността на автора, който разглежда методическите проблеми и пише за концепциите на педагозите,

преподавали по предмета композиция преди 2000 година, т.е. преди започване на неговото обучение в НМА.

Лично аз не се познавам с дисертанта. Но прочитайки труда му, установих, че той е навлязъл дълбоко в изследваната от него област, подходил е честно, независимо, с висока професионална отговорност и добросъвестност. С право мога да потвърдя, че притежава широки познания и отлична музикална култура, висока компетентност и несъмнени качества на научен работник-изследовател. Потърсил е достоверни източници (цитирани в списъка на ползваната от него литература, с. 288-298). Приложил е копия от учебни планове на БДК (респ. НМА), извадки от учебни програми по композиция (по отдели и класове), програми за приемни изпити (за различни учебни години), както и учебни програми по някои специални дисциплини (оркестрация, хармония, контрапункт, музикални форми, солфеж), предназначени за обучение на студентите от специалността „Композиция“, а заедно с тях и други материали (план на ръководството за дейността на Теоретичния факултет за периода 1963-64 г., отчет за работата на катедрите по композиция и музикално-теоретични дисциплини за 1964-65 г.) Ползвал е многобройни документи, предоставени от Държавната агенция „Архиви“ – регионален архив, София, бивш Софийски градски и окръжен държавен архив (опис. с абревиатура СГОДА), за периода от началото на 40-те години от миналия век. Важни източници за информация на дисертанта са „Материалите по историята на ДМА от основаването ѝ до 1944 г.“ систематизирани и публикувани от г-жа Лада Брашованова, както и други научни трудове и справочници, издадени у нас свързани с проблемите на музикалната теория, история и естетика, а също и чуждестранни издания. Едни от най-важните източници за информация са сведенията, придобити от него в разговори с възпитаници на професорите по композиция Панчо Владигеров, Веселин Стоянов, Марин Големинов, Парашкев Хаджиев, Александър Райчев, Александър Танев и Димитър Тъпков. Особено ценна, според дисертанта, се оказва информацията, която е получил от проф. д. изк. Пенчо Стоянов за собствената му методика на преподаване по композиция.

В повече случаи дисертантът взема отношение и изразява личното си становище по проблемните въпроси за следването по специалността „Композиция“ в ДМА/БДК/НМА, за мястото на предмета в ТКДФ и извън него (за студенти от други факултети, като избираема

дисциплина). Неговите становища са аргументирани, непреднамерени и научно обосновани. Често цитира мнения на наши видни и утвърдени творци, които се различават, и дори понякога са противоположни. Той съумява да ги предаде безпристрастно, като по този начин обогатява представата за отделните личности, за индивидуалността на всеки от посочените творци, и дава възможност за тълкуване и „оправдаване“ на техните методи и подходи, в кръгозора на различните им виждания и естетически позиции. По този начин разкрива многообразието, богатството и основите на развитието на българската композиционна школа, плурализма в идейно-художествената сфера и в методологията.

Като отчитам научния принос на дисертацията, нейната съдържателност, достоверност, проблемност и специфична перспективност (проправяща пътя към едни следващи изследвания в една твърде деликатна творческа област)

п р е д л а г а м

научното жури да даде **положителен вот за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на докторанта Денислав Томов.**

София, 28.03.2018 г.

Подписал становището:

(проф. Н. Годоров)